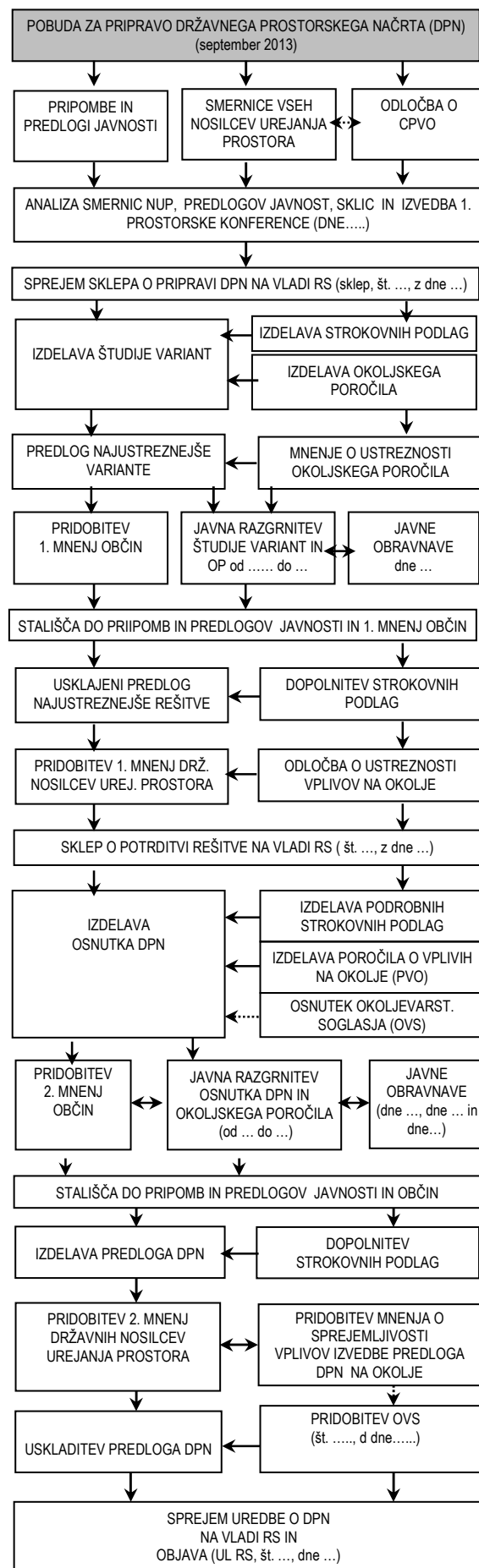

A. POSTOPEK PRIPRAVE DRŽAVNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA

B. CILJI IN NAMEN DRŽAVNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA

Pobuda za pripravo državnega prostorskega načrta (v nadaljnjem besedilu: DPN) se nanaša na načrtovanje hidroelektrarn (v nadaljnjem besedilu: HE) na ljubljanskem in litijskem odseku reke Save od HE Medvode do Ponovič pri Litiji. Obravnavani odsek Save v dolžini ca 50 km predstavlja še edini del Save med Kranjem in mejo z Republiko Hrvaško, na katerem HE še niso zgrajene ali zanje ni izdelana oziroma ni v izdelavi prostorska in projektna dokumentacija.

Z izgradnjo načrtovanih HE bo Slovenija pridobila nove energetske objekte, s katerimi bodo povečani strateška in obratovalna zanesljivost in kakovost oskrbe z energijo, delež električne energije iz obnovljivih virov energije in nacionalna samozadostnost oskrbe z električno energijo ter diverzifikacija virov pri proizvodnji električne energije. Izgradnja HE pomeni tudi stvarno udejanjanje zavez glede razvoja in uporabe nizkoogljičnih tehnologij za proizvodnjo električne energije. S sklenitvijo verige HE na Savi z izgradnjo manjkajočih HE na srednji Savi bo zagotovljeno optimalno izkoriščanje hidroenergetskega potenciala reke Save, s čimer bo povečana zanesljivost, stabilnost in konkurenčnost elektroenergetskega sistema RS. Poleg tega se bodo z načrtovanimi ureditvami zagotavljali tudi varovanje vodnega režima in izboljšanje varstva pred poplavami ter trajnostno in celostno upravljanje z vodnimi viri, omogočena pa bo tudi večnamenska raba vodnega in obvodnega prostora (namakanje kmetijskih površin, omogočanje rekreacijskih in turističnih dejavnosti itd.).

Z DPN se na posameznih območjih načrtujejo prostorske ureditve državnega pomena in predstavlja osnovo za izdelavo projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, parcelacijo zemljišč in odkup zemljišč oziroma pridobitev služnosti. Postopek priprave DPN poteka v skladu z določbami Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10, 106/10 in 57/12).

C. OPIS PROSTORSKE UREDITVE

Izhodišče za opredelitev možnih variant izvedbe HE na srednji Savi je zagotovitev sklenjene verige HE na celotnem obravnavanem odseku za optimalno izrabo energetskega potenciala Save. V pobudi so predlagane **tri različne variante** verige hidroelektrarn na odseku Save od HE Medvode do zgornje vode načrtovane HE Renke:

- **Varianta 1:** Varianta predstavlja energetske izrabo Save v devetih sklenjenih rečnih stopnjah. Načrtovana je izvedba **9 rečnih stopenj**: (1) pregrada Tacen z derivacijsko (dislocirano) HE Tacen in dovodnim tlačnim cevovodom dolžine 1,2 km, (2) pregrada Gameljne z derivacijsko (dislocirano) HE Ježica in dovodnim tlačnim cevovodom dolžine 1,4 km, (3) HE Šentjakob, (4) HE Zalag, (5) HE Jevnica, (6) HE Kresnice, (7) HE Pogonik, (8) HE Litija 1 in (9) HE Litija 2. Načrtovana je tudi doinstalacija obstoječe HE Medvode (znotraj območja HE Medvode);

- **Varianta 2:** Varianta označujeta prilagajanje omejitvam na območju Nature 2000 v reki Savi z izvedbo obvodnih strug med Ljubljano in Soro ter upoštevanje pogojev v zvezi z napajanjem vodonosnikov oziroma vodnih virov v Ljubljani in Litiji z izvedbo daljših derivacij med pregrado Vikrče in Ježico ter med pregrado Pogonik in Ponovičami pri Litiji. Načrtovana je izvedba **6 rečnih stopenj** s krajnima derivacijama: (1) pregrada Vikrče (z obvodno strugo po levem bregu) z derivacijsko (dislocirano) HE Ježica ter derivacijskim tlačnim cevovodom dolžine 7,1 km med Vikrčami in vodostanom na pobočju Rašice ter derivacijskim tlačnim dovodnim cevovodom dolžine 1,1 km med vodostanom na pobočju Rašice in strojnico derivacijske HE Ježica, (2) HE Šentjakob (z obvodno strugo po levem bregu), (3) HE Zalag (z obvodno strugo po desnem bregu, speljano v Ljubljano), (4) HE Jevnica, (5) HE Kresnice, (6) pregrada Pogonik z DHE Ponoviče in derivacijskim tlačnim cevovodom dolžine 2,5 km med Pogonikom in Ponovičami. V Litiji so predvidene manjše rečne stopnje med pregrado Pogonik in Ponovičami za zagotavljanje vodnatosti struge pri manjšem pretoku reke Save skozi urbanizirani del Litije. Število stopenj se optimizira glede na potrebe lokalne skupnosti, energetske optimizacije, protipoplavno zaščito idr.. Načrtovana je tudi doinstalacija obstoječe HE Medvode (znotraj območja HE Medvode);

- **Varianta 3:** Varianta rešuje problematiko predvsem vpliva na sladkovodne ribe na območju med Ljubljano in Soro tako, da se na delu med Vikrčami in sotočjem Save s Kamniško Bistrico in Ljubljano ne posega v strugo Save in da se energetskega potenciala izkoristi v (od Save ločenem) energetskega kanalu z izvedbo dveh derivacijskih HE na njem, s čimer se na pretežnem delu ljubljanskega odseka Save

zagotovi ohranitev naravnih potencialov Save. Od pregrade Vikrče gorvodno se enako kot v Varianti 2 uredi obvodna struga na levem bregu do sotočja s Soro. S tem se zagotovi prehodnost za vodne organizme med Ljubljano in Soro. Izvedba derivacijskega kanala po levem bregu Save sicer omogoča ohranitev Save, hkrati pa bo izgradnja energetskega kanala vplivala na naravovarstvena in kmetijska območja. Upoštevanje pogojev problematike vodnih virov v Ljubljani in Litiji se zagotovi z vključitvijo (kot v Varianti 2) daljših derivacij med pregrado Vikrče in Ježico ter med pregrado Pogonik in Ponovičami pri Litiji. Načrtovana je izvedba **4 rečnih stopenj** s krajnima derivacijama in energetskega derivacijskega kanalom: (1) pregrada Vikrče (z obvodno strugo po levem bregu) z derivacijsko (dislocirano) HE Ježica ter derivacijskim tlačnim cevovodom dolžine 7,1 km med Vikrčami in vodostanom na pobočju Rašice ter derivacijskim tlačnim dovodnim cevovodom dolžine 1,1 km med vodostanom na pobočju Rašice in strojnico derivacijske HE Ježica, (2) energetskega derivacijskega kanala s prosto gladino skupne dolžine 8,9 km s strojnico derivacijske HE Šentjakob (odsek med derivacijsko HE Ježica in derivacijsko HE Šentjakob je dolžine 4,8 km) in s strojnico derivacijske HE Zalag (odsek med derivacijsko HE Šentjakob in derivacijsko HE Zalag je dolžine 4,1 km), (4) HE Jevnica, (5) HE Kresnice, (6) pregrada Pogonik z DHE Ponoviče in derivacijskim tlačnim cevovodom dolžine 2,5 km med Pogonikom in Ponovičami. V Litiji so predvidene manjše rečne stopnje med pregrado Pogonik in Ponovičami za zagotavljanje vodnatosti struge pri manjšem pretoku reke Save skozi urbanizirani del Litije. Število stopenj se optimizira glede na potrebe lokalne skupnosti, energetske optimizacije, protipoplavno zaščito idr.. Načrtovana je tudi doinstalacija obstoječe HE Medvode (znotraj območja HE Medvode).

Instalirani pretok je v vseh variantah enak in je usklajen z instaliranimi pretoki HE na ostalih delih Save. Na odseku od Medvod do sotočja Save z Ljubljano in Kamniško Bistrico znaša instalirani pretok za vse HE 260 m³/s, pod sotočjem pa se instalirani pretok poveča na 400 m³/s. Načrtovana je doinstalacija obstoječe HE Medvode s sedanjega instaliranega pretoka 150 m³/s na končni instalirani pretok 260 m³/s. Nihanje gladine vode v pretočno akumulacijskih bazenih HE med obratovanjem bo znašalo do nekaj 10 cm. Obravnavani odsek zajema izrabo hidravličnega padca med višinskima kotama 307 m n.v. (v bazenu pregrade Tacen/Vikrče) in 225,0 m n.v. (kota zgornje vode v bazenu HE Renke). Ocenjena skupna instalirana moč vseh HE (brez HE Medvode) znaša ca 210 MW, skupna letna proizvodnja električne energije glede na navedene instalirane pretoke pa znaša ca 675 GWh/leto. Pri vseh HE je predvidena izvedba spremljajočih objektov, vključitev v 110 kV elektroenergetskega omrežje, nasipov, izlivnih odsekov vodotokov, prilagoditev prometne in druge gospodarske javne infrastrukture zaradi načrtovanih ureditev idr.. Ureditve, potrebne za izgradnjo HE, ležijo na območjih naslednjih občin: Medvode, Ljubljana, Dol pri Ljubljani, Litija in Moravče.

D. NAMEN POBUDE

Namen pobude je na osnovi analize javno razpoložljivih podatkov in strokovnih podlag pripraviti predlog izvedljivih variant z opredelitvijo njihovega območja. V pobudi je območje za pridobitev smernic opredeljeno glede na posamezne variante oziroma prostorske ureditve HE v širini vsaj 200 m od roba ureditve. Tako širok pas omogoča preverjanje skladnosti predvidenih ureditev z izhodišči nosilcev urejanja prostora tudi v primeru večje širine zaježitve, morebitnih večjih prilagoditev robov te zaježitve in spremljajočih objektov ter za potrebe preverjanja koridorjev dovodnih kanalov. Na podlagi te pobude bodo pridobljene smernice nosilcev urejanja prostora, katerih analiza bo pokazala, če obstajajo možnosti optimizacije predlaganih variant in če katera od variant ni primerna za nadaljnjo obravnavo.

Pričujoča pobuda je osnovni prostorski dokument za obravnavano prostorske ureditve v fazi odločanja o pripravi načrta. V skladu z ZUPUDPP pošlje koordinator usklajeno pobudo državnim in lokalnim nosilcem urejanja prostora, da podajo smernice ter ministrstvu, pristojnemu za celovito presojo vplivov na okolje, da odloči o potrebnosti izvedbe postopka celovite presoje vplivov na okolje. Pobudo hkrati objavi na svojih spletnih straneh (http://www.mzip.gov.si/si/delovna_podrocja/prostor/prostorski_nacrti/drzavni_prostorski_nacrti/). Javnost ima možnost v roku 30 dni od objave pobude na spletnih straneh koordinatorja nanjo dati predloge, priporočila, usmeritve in mnenja.

V nadaljnjem postopku priprave DPN bo izdelana študija variant z utemeljitvijo najustreznejše rešitve, ki bo v nadaljevanju postopka obravnavana v samem DPN.

Koordinator: **MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR, Direktorat za prostor**

Pobudnik: **MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR, Direktorat za energijo**

Naročnik, investitor in upravljevec: **HSE d.o.o.**

Izdrelalca: **Ljubljanski urbanistični zavod d.d.**
ACER Novo mesto d.o.o

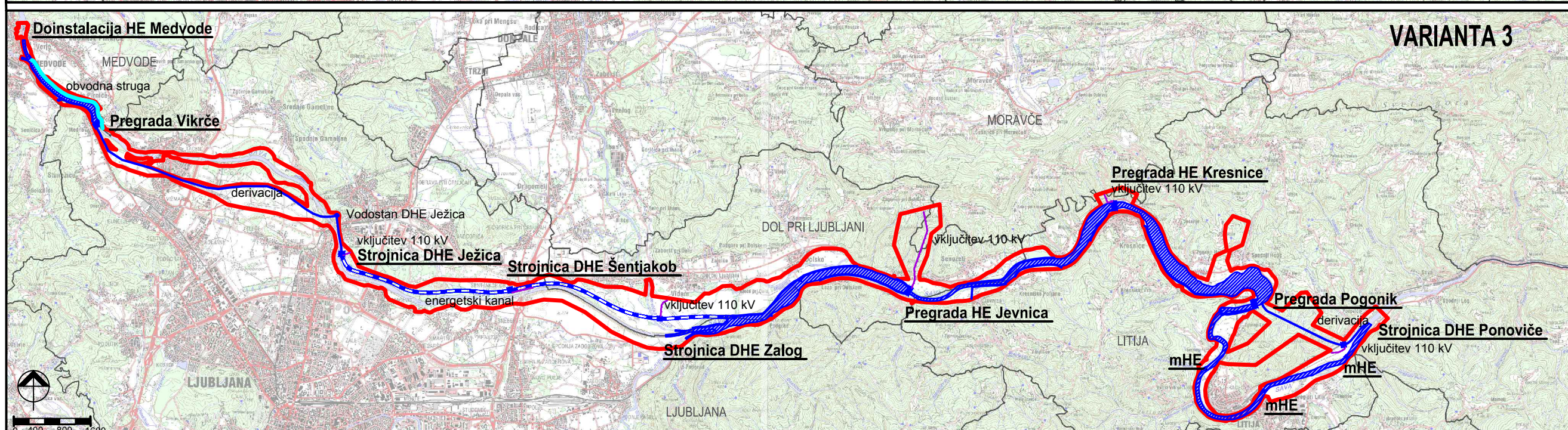
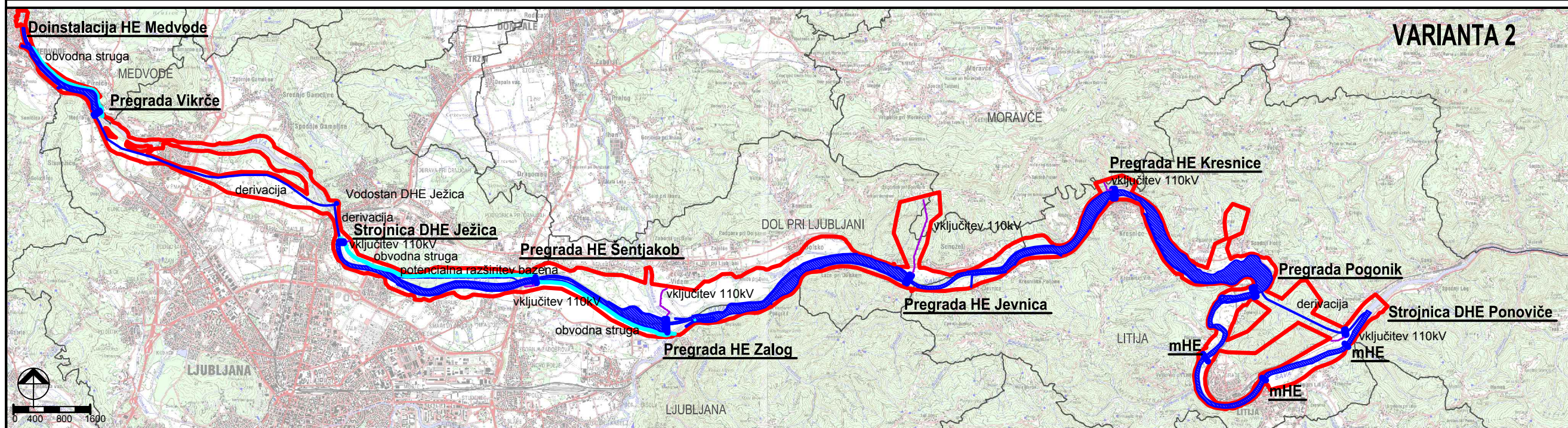
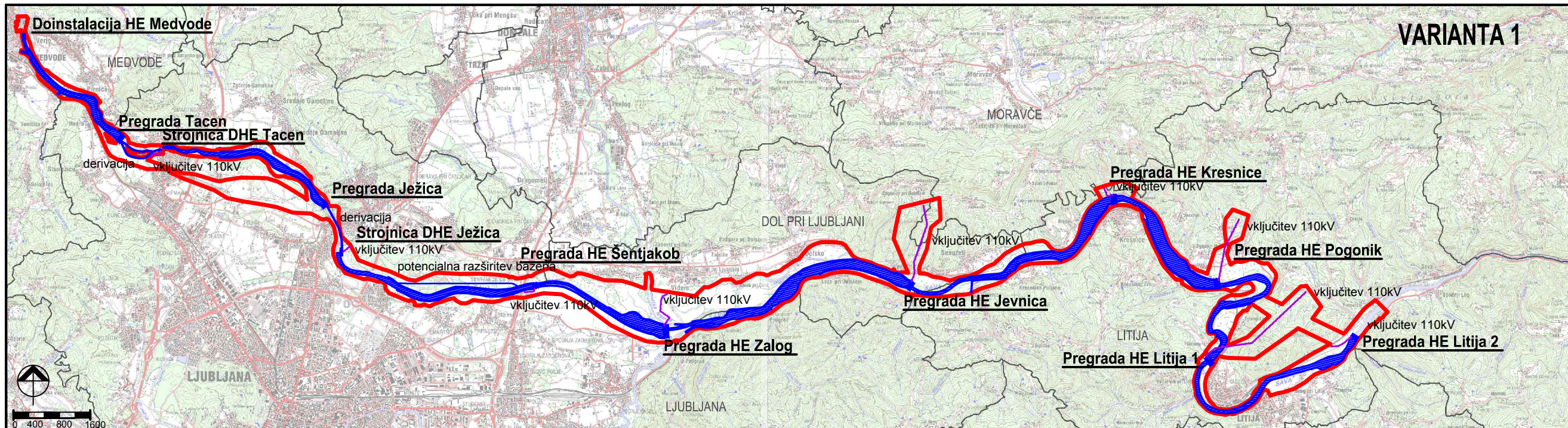

DRŽAVNI PROSTORSKI NAČRT ZA UMEŠČANJE HE NA LJUBLJANSKEM IN LITIJSKEM DELU REKE SAVE

POBUDA

POVZETEK ZA JAVNOST

Kartografska podlaga: TK50, vir: GURS
Datum: september 2013

- Legenda:
- meja območja za pridobivanje smernic
  - ▨ območja zajezitev HE
  - energetski kanal
  - obvodna struga
  - priključni daljnovod
  - občinska meja